

cantemus

XIV. CANTEMUSNEMZETKÖZI KÓRUSFESZTIVÁL 2022

2022. AGUSZTUS 16-21.

NYÍREGYHÁZA

KARVEZETŐI MESTERKURZUS
SZABÓ DÉNES VEZETÉSÉVEL

2022. AUGUSZTUS 15-22.
NYÍREGYHÁZA

cantemusfestival.org.hu

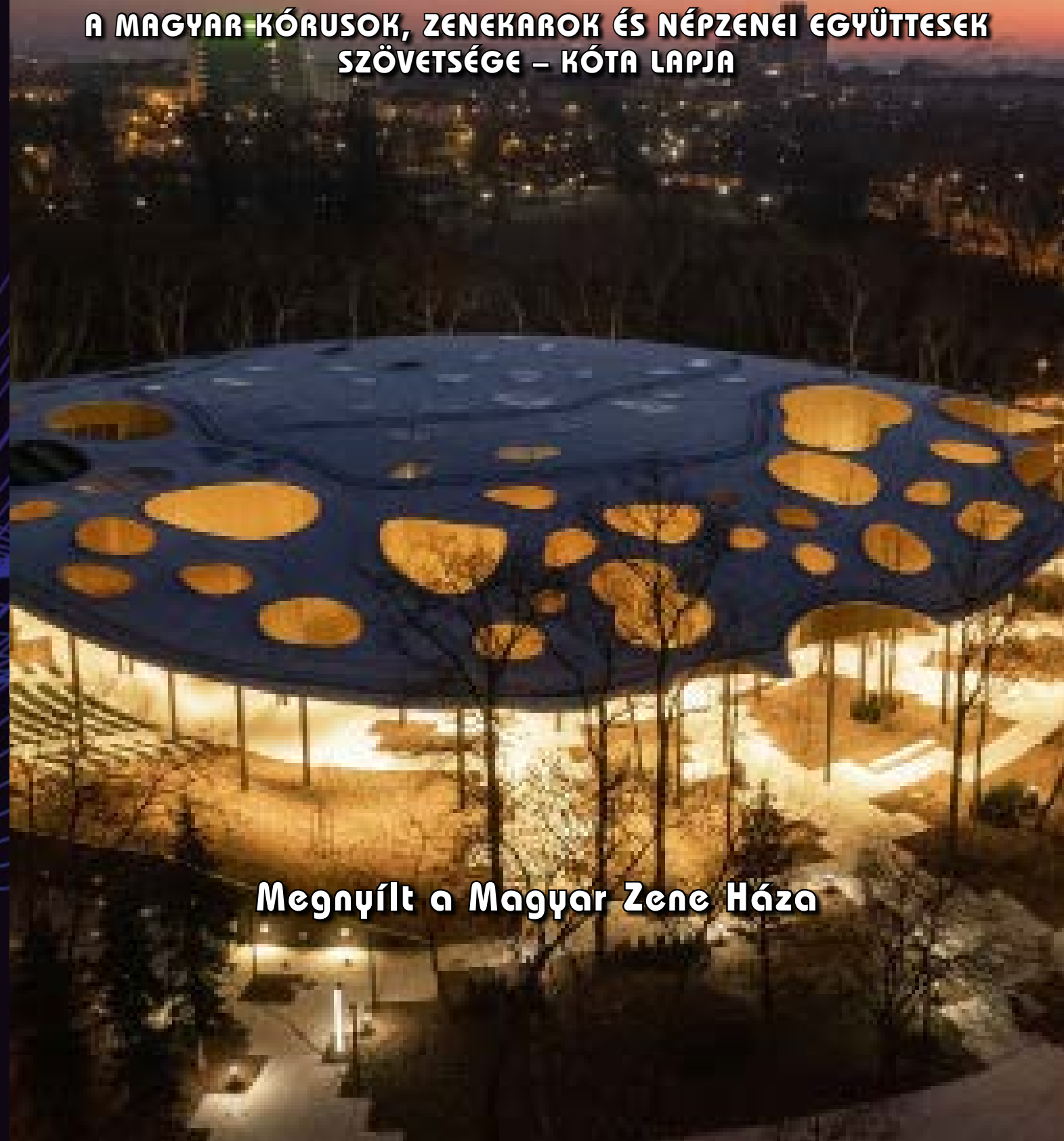

XXXII. ÉVFOLYAM 1. SZÁM 2022.

ZeneSzó

A MAGYAR KÓRUSOK, ZENEKAROK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESEK
SZÖVETSÉGE – KÓTA LAPJA

Megnyílt a Magyar Zene Háza

Megnyílt a Magyar Zene Háza (Batta András)	3-5. oldal
Magyar Kórusok Napja – már a virtuális térben is! (Bognár László)	6-9. oldal
Kertész Attila Fábry Zoltán-díjat kapott (Márky Gabriella)	9-10. oldal
Énekkarok ünnepe Kaposváron (Kerekesné Pytel Anna)	11-13. oldal
Szőnyi Erzsébet emlékest (Szesztay Zsuzsa)	14-15. oldal
A Kolozsvári Református Kollégium énekkaráról és Dr. Székely Árpád karnagyról (Dr. Gergely Zoltán).....	15-17. oldal
ZeneSzó 2021 - XXXI. évfolyam cikkjegyzék (Kovács Mária)	18-19. oldal

Kitüntetések Március 15. alkalmából

A magyar művészet értékeinek gyarapítása érdekében végzett magas szintű, igényes teljesítménye elismeréseként Magyarország Kiváló Művésze díjban részesült:

- **KOCSÁR BALÁZS** Liszt Ferenc-díjas karmester, érdemes művész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja

Kiemelkedő zeneszerzői, zenei rendezői tevékenységéért Erkel Ferenc-díjban részesült:

- **BALOGH MÁTÉ** zeneszerző, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem adjunktusa,
- **DOBSZAY-MESKÓ ILONA** karmester, zeneszerző, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Bartók Béla Konzervatóriumának tanára.

Magyar Érdemrend Lovagkereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült:

- **DR. GÁRDONYI ZSOLT** zeneszerző, orgonaművész, a Würzburgi Zeneművészeti Főiskola nyugalmazott professzora nagy hatású zeneszerzői, orgonaművészi és zenepedagógiai pályafutása, valamint a protestáns egyházzenei művészetben évtizedek óta betöltött meghatározó szerepe elismeréseként,
- **HERBOLY DOMONKOS**, a Nemzeti Filharmonikusok főigazgatója, a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének elnöke a hazai művészeti életet gazdagító sokszínű tevékenysége, valamint kiváló vezetői munkája elismeréseként,
- **IGYÁRTÓ GABRIELLA** Bessenyei György-díjas kulturális menedzser, a Népművészeti Egyesületek Szövetségének ügyvezető igazgatója, a Folklórfesztiválok Magyarországi Szövetségének alelnöke, a Magyar Népművészeti Tanács tagja,
- **NÉMETH PÁL** Liszt Ferenc-díjas fuvolaművész, karmester, a Savaria Barokk zenekar alapítója kiemelkedő régizenei és zenekarvezetői művészi munkája, valamint értékes zenetörténeti kutatásai elismeréseként.

Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült:

- **NAGY ÉVA M. VERA** énektanár, a Marosszéki Kodály Zoltán Gyermek- és Ifjúsági Kar karnagya, a Boldogasszony Iskolánővérek közössége szovátai missziójának alapítója és vezetője Kodály Zoltán szellemiségének megőrzésével a Kárpát-medencei magyarság összetartozását erősítő zenepedagógusi szolgálata, nagy elhivatottsággal végzett misszióvezetői tevékenysége elismeréseként

Kitüntetésükhöz gratulálunk, további munkájukhoz sok sikert, jó egészséget kívánunk!

MEGNYÍLT A MAGYAR ZENE HÁZA

2022. január 22-én, a Magyar Kultúra Napján nyitotta meg kapuit a budapesti Városliget szívében, az épített környezeti adottságaival szervesen és harmonikusan illeszkedő, máris több nemzetközi díjjal elismert, világszerte érdeklődésre számot tartó Magyar Zene Háza.

A Zeneszó idei évfolyamát talán nem is kezdhethetnénk méltóbban, mint Batta András Széchenyi- és Erkel-díjas zenetörténész professzor, a Magyar Zene Háza igazgatójának a megnyitó ünnepségen elhangzott, a létesítményt bemutató, kapuit szimbolikusan kitáró, csipetnyi humorral fűszerezett, inspiráló, s egyben invitáló gondolataival.

Az ünnepi beszédeket - Batta Andrást követően a Liget Budapest kormánybiztosa Baán László, majd Orbán Viktor miniszterelnök gondolatait - igen változatos és magas színvonalú, rövid "zenei fejezetek" tagolták, melyekben újszólván minden irányzat, műfaj és formáció felvonulhatott, máris megmutatva a Ház kivételes akusztikai, közösség-, és közönségteremtő lehetőségeinek széles tárházát. Somogyváry Ákos

Batta András professzor, a Magyar Zene Háza igazgatója köszöntő beszéde:

„Zavarva lelkem, mint bomlott cimbalom. Örül a szívem s mégis sajog belé. Hányja veti a hab mért e nagy jutalom?” – így kezdte Petőfinek szóló versét Arany János, és ezen bizony magam is elgondolkozom, amikor itt állok ma Önök előtt. Ha Arany ezt megérhette volna! – aki egyébként megénekelte a pesti Ligetet sok évvel a millenniumi beruházások előtt: „Van nádas itt, van bucka, posvány, - talán azért is szeretem, hogy amint csinosul, kimosdván: húsz éve már hogy követem.” És most itt vagyunk ebben a ligetre lehelt buborékban, közel az éghez, közel a fényhez. „Ó Ég Szele, állítsd meg ott a kék úton a felleget. Oly gyönyörű. Hadd bámulom, mert ellebeg.” – ez az idézet már egy 9. századbéli japán költőtől való, és jól érzékelteti eme japán szellemű ház viszonyát a természethez. Talán ettől érezzük szakrálisnak e különös teret itt, a Városliget közepén.

De nemcsak ettől, hanem az épület zeneisége miatt is. Sou Fujimoto remeke a természeti mellett zenei ihletettségű: a hanghullámot imitáló tetőszerkezettel, a kottafejekre emlékeztető bevilágító „fénykutakkal”, az épület rétegeinek partitúra-szerű egymásra rakódásával: jól kivehető a basszus, a tenor, az alt és a szoprán szólama. Mi most a tenor szinten vagyunk... És azzal is, hogy a ház „rubato” – mint egy szabadon szárnyaló magyar népdal – nincs semmi szögletes: szabad, harmonikus vonalvezetés jellemez mindent. Ha nem lenne ennyire élő, már-már ráragaszthatnánk a jólismert címkét: „az építészet a megfagyott zene”. De pont ez az, hogy itt nincs megfagyva semmi. Programjainkra érdemes korábban érkezni, mert gyermekeink biztosan kipróbálják a zenélő játszótérrel, és – szép

időben – szabadtéri zenélő terünk karéja is fogva tart majd. Az üvegen át látjuk, amint szól a zene a nagy és kis teremben, és belépve halljuk is, rácsodálkozva az üvegtermek meglepően jó akusztikájára.

Mi a Zene Háza? Ahol nemcsak vendégeskedik, hanem lakik is a zene. Ahol zenét játszunk. Játszunk a zenével – sokféleképpen. A térszint alatt, a varázstérben együtt dobolnak majd a látogatók, hogy megérezzék a közösség erejét, és zenéjük hatására megszólítsák a természetet sőt a természet felettit egyaránt. A zene mágiájával kezdődik a zenetörténeti séta, amelyen a régi magyar falvak népével éppúgy találkozhatunk, mint a Notre Dame szerzeteivel, a Styx folyónál könnyező Orfeusszal, a zongorázó Liszt Ferencsel, Bartók Kékszakállú hercegével és Kodály Hány Jánosának huszáraival. És persze a popzene 20. századi sztárjaival is. A Hangdómban drámai szerepet kapnak a hangok és zörejek, miközben ránk borul egy vetített gömb – a zenei csodák birodalmában vagyunk.

Ismerjük meg ezt a világot! A világ zenei nyelvét. Mert zenéje minden közösségnek van, és hozzánk mindenki kap meghívást: csángó furulyás, ghánai, ír, görög énekesnő, klasszikus hangbűvész és elektroakusztikus sámán, csodagyerek és öreg zenei róka, bárzongorista és zenebohóc. Ez kérem nemcsak egy zenei intézmény, hanem a pesti Városliget egykori hangulatának örököse: zenepavilon, ahol a képzeletbeli verkli képes a világ valamennyi dalának megszólaltatására. S közben a mutatványos észrevétlenül, szórakoztatva tanítja meg tisztelni a zenét, a hangokat, egy kicsit visszalopva azt, amit korunk mindent elsöprő vizualitása elorozott. A zene a múzsák ajándéka, mi pedig ezt az ajándékot szeretnénk tovább adni a következő generációknak: határokon innen és túl.

Tíz éve készülünk erre a napra. A tervpályázat tartalmi előkészítése a Budapest Music Centerben kezdődött egy csoport zenei és múzeumi szakemberrel, Rockenbauer Zoltán vezetésével. Aztán jött a Városliget Zrt, a pályázat, a remények, kétkedések, küzdelmek évei. Sok száz ember, több százezer munkaóra, és a nagy jogi-pénzügyi-műszaki

koncert diadalmas fináléjaként a mintaszerű kivitelezés! Mindez hatalmas zenekarrá, kóruddá növekedett, amelynek karmestere, Baán László elvezényelte együttesét az Örömodáig (karigazgató: Gyorgyevics Benedek). Mivel lehet mindezt megköszönni? A fiatal művészek rajongó tekintetével, akiket itt fedezünk fel és bocsátunk nagy zenei intézményeink vizeire. Izgalmas zenei kalandokat átélő látogatóink elégedettségével, a gyerekek mosolyával, a közös éneklésekkel, élményekkel. Az üzenettel, hogy jó élni és itt élni jó. Tehát: várunk mindenkit szeretettel a Zene Házába!

Batta András

Fotók: Palkó György

MAGYAR KÓRUSOK NAPJA - MÁR A VIRTUÁLIS TÉRBEN IS!

2021. december 16-17-én immár második alkalommal mutatott be online műsorfolyamot a KÓTA a Magyar Kórusok Napja kapcsán. Az 5. Szólam Alapítvány közreműködésével és az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával megvalósult esemény a virtuális tér segítségével kötötte össze az anyaországot, a Kárpát-medence és a diaszpóra magyar éneklő közösségeit, a szerkesztett zenei blokkokat kísérő kerekasztal-beszélgetések pedig ez alkalommal az ifjúsági kóruséneklés, az utánpótlás-nevelés témaköreit járták körül.

Az ötlet, hogy a KÓTA életében immár több évtizedes hagyománnyal rendelkező ünnepséget „költöztessük be” az online világba, a koronavírus-járványt kísérő digitális robbanásból táplálkozott. Jelen sorok szerzője Sopronban élő, aktív amatőr kórustagként és a kórusok világát érdeklődéssel szemlélő újságíróként örömmel tapasztalta, hogy noha a pandémia – eleinte legalábbis – teljesen ellehetetlenítette a művészeti munkát, a digitális kezdeményezések révén viszont szélesre tárta a kapukat a kórusmunka iránt érdeklődők számára. Mindez kimondottan a periférián, a fővárosoktól, régióközpontoktól távol élőknek jelentett nagy előnyt, akik korábban a magas járulékos idő- és anyagi ráfordítás miatt nehézkesen értek csak hozzá a fővárosban zajló, érdekes szakmai és művészeti eseményekhez.

A világszerte az online térbe költöző konferenciák és koncertek természetesen nem pótolhatják a személyes jelenléttel járó előnyöket, viszont lehetőséget adnak arra, hogy térben egymástól nagyon távol lévő személyeket és csoportokat, együtteseket összekössünk, és így erősítsük az összetartozás, a közös identitás érzését, ezen kívül új impulzusokkal gyarapítsuk a közösségi közbeszédet. Kezdetről fogva ez a legfőbb célja a Magyar Kórusok Napja online műsorfolyamának.

A 2021-es online esemény előkészítésénél igyekeztünk építeni az egy évvel korábbi műsorfolyam tapasztalataira, így a szervezés két szálon, egymással párhuzamosan zajlott. A zenei rész összeállításához a KÓTA pályázati felhívással fordult a magyar kórusok határokön átnyúló közösségéhez, és négy kategóriában várt videófelvételeket, rögzített koncertrészleteket az együttesektől. Ezek: Kodály-kórusdarabok és -népdalgyűjtések; adventi, karácsonyi kórusművek; kortárs darabok és olyan „kedvencek”, amelyeket különösen közel éreznek magukhoz az énekkarak. A pályázatra Nagykanizsától Szegedig és Hágától Sepsiszentgyörgyig összesen 101 felvétel érkezett, amelyek túlnyomó többsége szerkesztett, tematikus blokkok formájában meg is jelent a kétnapos műsorfolyamban.

A zenei szerkesztéssel párhuzamosan a szakmai kerekasztalok szervezése zajlott. Ezek rendezőelve az első, 2020-as alkalommal a járvány kikényszerítette innováció valamint a kórusélet különböző szereplőinek (karnagynemzedékek, zenészerzők) bemutatása volt. 2021-ben, illeszkedve a KÓTA „Hangról Hangra... az ifjúsági kóruséneklésért” elnevezésű programjához, az ifjúsági kórusmunka és az utánpótlás-nevelés állt a beszélgetések középpontjában:

- A zenepedagógiai kerekasztal résztvevőivel, Besse Attilával, a fővárosi Bárdos Lajos Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola tanárával és a Bárdos Lajos Gyermekkar vezetőjével, Szeimann Zsuzsannával, a Tatabányai Árpád Gimnázium tanárával, kórusvezetőjével és a helyi Bárdos Lajos Vegyeskórus karnagyával, valamint Szőnyiné Lobmayer Margittal, a budapesti Patrona Hungariae Katolikus Iskolaközpont tanárával, az iskolai

gyermekkar és leánykar vezetőjével arról beszélgettünk, milyen módszerekkel nyerhetőek meg a közösségi éneklésnek a különböző életkorú diákok, és hogyan nyerhetőek meg később, fiatal felnőttként az iskolán kívüli kóruséletnek.

- A kórusénekesek kerekasztalának résztvevőivel arról váltottunk szót, hogy a fiatal kórustagot mi viszi az énekkarak közelébe, és őket mivel nyerte meg magának a kórusok világa. Baranyi Ádám, a Nemzeti Ifjúsági Kórus korábbi projektjeinek résztvevője Miskolcra, Kovács Csilla, a Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Kara kórusának tagja és Rénes Anna, a debreceni Lautitia kóruscsalád tagja saját élményeiről is mesélt.
- Az innovációs kerekasztal három meghívott vendége, Halas Dóra, a Soharóza művészeti vezetője, Hetei-Bakó Benedek, a Song Factory showkórus művészeti vezetője és Tőri Csaba, a budapesti Vox Insana és Medicantare kórusok karnagya és az Impulzus Kreatív Zenei Műhely művészeti vezetője saját benyomásait osztotta meg a kóruséletről és az utánpótlás-nevelés problémáiról. Vendégeink ezt követően arról beszéltek, hogy saját együtteseiken, projektjeiken belül mit tesznek azért, hogy megszólítsák és megtartsák a fiatal felnőtt tagokat.
- A kórusélet patrónusainak virtuális kerekasztala köré két olyan kórustagot hívtunk meg, akik a művészeti munka mellett fontos szervezői szerepet is vállalnak. Hazai Eszterrel a Budapesti Akadémiai Kórustársaság és az Énekel az Ország programsorozat „ifjúsági stratégiájáról” beszélgettünk, a KÓTA-díjas Sassné Berényi Eszterrel pedig a Budapesti Vándor Kórus és a Budapesti Vándor-Révész Fesztivál és Nemzetközi Kórusverseny kapcsán arról is szót ejtettünk, hogyan igyekeznek a fiatal zenészeket, karnagyokat helyzetbe hozni, megszólítani kezdeményezéseikkel.

Az online műsorfolyamot Kocsis-Holper Zoltán, a KÓTA elnöke nyitotta meg, aki a szövetség aktuális ajánlásának kifejtése mellett beszélt az ifjúsági kóruséneklést a középpontba állító program állásáról, eredményeiről és jövőképeiről is.

A KÓTA kétnapos, online eseményét a szervezet valamint a közreműködő 5. Szólam és a médiapartner Papageno.hu kulturális portál Facebook-oldalain keresztül 2021-ben is több százan követték nyomon, a visszajelzések pedig pozitívak voltak. A teljes műsor a KÓTA Youtube-csatornáján is megtalálható, visszanezhető. Köszönet a KÓTA-nak az ötlet és a koncepció befogadásáért, a kerekasztal-beszélgetések résztvevőinek az értékes hozzászólásokért, a közreműködő kórusoknak a színvonalas, sokszínű felvételekért és az EMMI-nek a műsorfolyam létrejöttéhez nyújtott támogatásért!

Bognár László
az online műsorfolyam műsorvezetője
az 5. Szólam Alapítvány kuratóriumi elnöke

Résztvevő kórusok:

Online kórusok:	Város	Karnagy
Ad Libitum Kórus	Baja, Bács-Kiskun megye	Pethőné Kővári Andrea
Ajkai Pedagógus Női Kar	Ajka, Veszprém	Cserháti Csilla
Andor Ilona Baráti Társaság Kodály Kórusa	Budapest	B. Horváth Andrea
Andor Ilona Ének-zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola	Budapest	Kunfalvi Melinda
Aurin Leánykar	Kecskemét, Bács-Kiskun megye	Durányik László
Bajai Liszt Ferenc Énekkar	Baja, Bács-Kiskun megye	Makkai Gézáne
Balassagyarmati Dalegylet kamarakórusa	Balassagyarmat, Nógrád megye	Ember Csaba
Balaton Kamarakórus	Keszthely, Zala megye	Farkas Berta
Baptista Központi Énekkar	Budapest	Oláh Gábor
Bárdos Lajos Gyermekkar	Budapest	Besse Attila
Bárdos Lajos Kamarakórus	Budapest	Kempelen Tünde
Bárdos Lajos Vegyeskórus	Tatabánya, Komárom-Esztergom megye	Szeimann Zsuzsanna
Bartók Béla Vegyeskar	Békéscsaba, Békés megye	Perlaki Attila
Belvárosi Ferences Kántorátus	Budapest	Kecskés Mónika
Budapesti Lantos Kórus	Budapest	Gerenday Ágnes, Szarka Tamás

Budapesti Rendőrfőkapitányság Kórus Egyesület Cantate Nobis Énekegyüttes	Budapest Jászberény, Jász-Nagykun-Szolnok megye	Porcsalmy Balázs Thormanné Husznay Mária
Cantus Firmus Vegyeskar Cappella Quinqueecclesiensis Concordia-Barátság Énekegyesület Csány-Szendrey Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola kórusa	Sepsiszentgyörgy, Erdély Pécs, Baranya megye Kőszeg, Vas megye Keszthely, Zala megye	Jakab Árpád Keresztes Nóra Szilágyi Miklós Gyulassyné Nagy Henriett
Erkel Ferenc Vegyeskar Erkel Ferenc Vegyeskar- Szécsény Érsekvadkerti Pedagóguskórus Eufónia Pedagóguskórus Farkas Ferenc Énekegyüttes, közreműködik a Nagykanizsai Szimfonikus Zenekar Felsőgallai Német Nemzetiségi Dalkör Fidelissima Vegyeskar Forrás Kamarakórus Gaude Kórus Gaude Kórus, Közreműködik a Gödi zenészek zenekara Grassalkovich Gyermekkar Hágai Magyar Gyerekkar Hágai Magyar Kórus, Tóth Dóra, Mester Blanka, Kovács Kata Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Karnagyok Kamarakórusa Jubileumi Eötvös kórus Keszthelyi Helikon Kórus Kicsinyek Kórusa Kispesti Vegyeskar Kodály Zoltán Daloskör Galánta Kórus Spontánusz KVV Kamarakórus Magyar Ferfidalárda Margaréta népdalkör Momento kórus Mondschein Kórus Egyesület Musica Beata Kórus Musica Humana női kamarakórus Musica Nostra Kórus Musicantus Gyermekkar Nagykanizsa Város Vegyeskara Óbudai Árpád Gimnázium Palotási Őszirozsa Nyugdíjas Klub Nótaköre Panslavia Kamarakórus Song Factory Budapest Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola Nyírbátori Tagintézmény Kis Rigók kamarakórusa Szegedi Egyetemi Énekkar Szolnoki Kodály Kórus és a Szolnoki Bartók Béla Kamarakórus Tatabányai Erkel Kamarakórus Vasas Művészegyüttes Vass Lajos Kórusa Vass Lajos Kamarakórus Veszprém Város Vegyeskara Vox Mirabilis Kamarakórus William Byrd Kamarakórus	Budapest Szécsény, Nógrád megye Érsekvadkert, Nógrád megye Marosvásárhely, Erdély Nagykanizsa, Zala megye Felsőgalla, Komárom-Esztergom megye Sopron, Győr-Moson-Sopron megye Miskolc Göd, Pest megye Göd, Pest megye Budapest Hága, Hollandia Hága, Hollandia Szolnok, Jász-Nagykun-Szolnok megye Budapest Keszthely Tatabánya, Komárom-Esztergom megye Budapest Galánta, Szlovákia Sopron, Győr-Sopron-Moson megye Sepsiszentgyörgy, Erdély Tiszaszentimre, Jász-Nagykun-Szolnok megye Szekszárd, Tolna megye Szentendre, Pest megye Marosvásárhely, Erdély Budapest Szentendre, Pest megye Nagykanizsa, Zala megye Budapest Palotás Budapest Budapest Nyírbátor, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Szeged, Csongrád-Csanád megye Szolnok, Jász-Nagykun-Szolnok megye Tatabánya, Komárom-Esztergom megye Budapest Budapest Budapest Veszprém, Veszprém megye Székesfehérvár, Fejér megye Budapest	Cseri Zsófia Lévárdi Beáta Gyimesi László Strausz Imre-István Baráth Yvette Saltzer Géza Szilágyi Miklós Balásné Molnár Ildikó Földvári Mátyás Földvári Mátyás Borhy Csilla Kovács Katalin Kovács Katalin Vajna Katalin Rózsavölgyi Ildikó Kendeh Gusztávné Szeimann Zsuzsanna Borhy Csilla Józsa Mónika Kocsis-Holper Zoltán Magyaróvári Viktor Jakab Árpád Mucza Ágnes Zaránd Emese Molnár Márta Bokorné Forró Ágnes Sikó Szidónia Mindszenty Zsuzsanna Bokorné Forró Ágnes Cseke József Kúnné Kocsis Erzsébet Ambrus Nándorné Papp István Hetei-Bakó Benedek Siketné Bíró Beáta Száz Krisztina és Kohlmann Péter Molnár Éva Saltzer Géza Szűcs Dániel Szabó Sipos Máté Erdélyi Ágnes Zemlényi Katica Papp István

Offline fellépő kórusok:

Mondschein Szekszárdi Német Nemzetiségi Kórus Egyesület Bárdos Lajos Gyermekkar Bárdos Lajos Vegyeskórus Budapesti Lantos Kórus Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Karnagyok Kamarakórusa Jubileumi Eötvös Kórus Keszthelyi Helikon Kórus Kicsinyek Kórusa Musica Nostra Kórus Nagykanizsa Város Vegyeskara Palotási Őszirozsa Nyugdíjas Klub Nótaköre Szentendrei Musica Beata Kórus Szolnoki Kodály Kórus és a Szolnoki Bartók Béla Kamarakórus Tatabányai Erkel Kamarakórus Vox Mirabilis Kamarakórus	Szekszárd Budapest Tatabánya Budapest Budapest Keszthely Tatabánya Budapest Nagykanizsa Palotás Szentendre Szolnok Tatabánya Székesfehérvár	Besse Attila Szeimann Zsuzsanna Gerenday Ágnes, Szarka Tamás Vajna Katalin Rózsavölgyi Ildikó Kendeh Gusztávné Szeimann Zsuzsanna Mindszenty Zsuzsanna Cseke József Ambrus Nándorné Bokorné Forró Ágnes Molnár Éva Saltzer Géza Zemlényi Katica
---	--	--

A Magyar Kultúra Napja Mátyusföldön, Galántán **KERTÉSZ ATTILA FÁBRY ZOLTÁN-DÍJÁT KAPOTT**

2022. január 23-án a Magyar Kultúra Napja alkalmából a felvidéki Galánta Művelődési Központjában felemelő, szép műsor keretében adták át az idei Életmű-díjakat, Közművelődési-díjakat, a Gyurcsó István-díjat, valamint a Fábry Zoltán-díjat, melyet ebben az évben Kertész Attila karnagy kapott.

Fábry Zoltán (1897-1970) a felvidéki magyarság kiemelkedő személyisége, író, publicista, a Csemadok örökös díszelnöke végrendeletében örökösként a Csemadokot jelölte meg. Élete és munkássága előtt tisztelegve hozta létre a Csemadok a Fábry Zoltán Emlékbizottságot, alapította meg a Fábry Zoltán-díjat és hívta életre a Fábry Zoltán Napokat, melyeket Kassán majd Szepsiben tartanak. A Csemadok Országos Elnöksége 2017-ben hozta azt a határozatot, hogy 2018-tól fogva a díjat a magyarság Kárpát-medencei összefogásáért tevékenykedő nem szlovákiai személy kaphatja. A díj egy plakettből és a díjról tanúskodó oklevélből áll.

A Csemadok, a felvidéki magyarok legnagyobb taglétszámú kulturális szervezete rendezte az ünnepséget és a díjátadót, melyen először Kölcsey Ferenc Himnusza szólalt meg a híres színművész, Dráfi Mátyás tolmácsolásában. Majd Bárdos Gyula, a Csemadok országos elnöke ünnepi köszöntőjében méltatta a magyar kultúra jelentőségét, a felvidéki magyarság kiemelkedő kulturális tevékenységét, Kodály Zoltán életművét és szellemiségének éltetőit. Ehhez a gondolathoz kapcsolódva kiváló művészi előadásban hallhattuk Illyés Gyula: Bevezetés egy Kodály hangversenyhez, Petőfi Sándor: A magyar nemzet és Csorba Győző: Kodály című verseit. A verseket tolmácsoló Józsa Mónika karnagy és Stubendek Katalin színművésznő szavalata kiemelkedően hatásos volt. Zoborvidéki népdalok tárogatón szólaltak meg, a nagyszerű Peredi Férfi Daloskör helyi népdalcsoportot énekelt Jónás Katalin vezetésével. Nagy vastaps követte Benedek Máté vezekényi kisfiú csodálatos mesemondását és az ünnepi műsor végén a komá-

romi Concordia Vegyeskar átélte muzikalitással megszólaltatott műveit (Liszt Ferenc: Magyar ünnepi dal és Kodály Zoltán-Petőfi: A magyar nemzet). A karnagy, Stubendek István Kodály 114. genfi zsoltárának elvezénylését kedves gesztusként átadta az új Fábry-díjasnak.

A díjátadón Bokor Béla, a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány elnöke laudációjában kiemelte Kertész Attilának a Kárpát-medencei magyarság szolgálatában, valamint a felvidéki magyar énekkari mozgalomban végzett áldozatos, példamutató és eredményes munkáját. A Tanár úr negyven éve jár rendszeresen vissza Mátyusföldre, életre szóló barátságot kötött „Kodály városával,” Galántával. A kapcsolat kialakítója, a hosszú évek óta tartó közös munka szervezője, védnöke Mézes Rudolf a Csemadok országos alelnöke volt, aki ma is szívügyének érzi a magyar kultúra ápolását, életben tartását. Az első emlékezetes együttműködés - melyet Kertész Attila szervezett - negyven évvel

ezelőtt a baranyai karvezetők, tanárok galántai látogatásával kezdődött Kodály Zoltán centenáriumi születésnapja alkalmából. Majd állandósult a kapcsolat a felvidéki magyar énekkarok szakmai támogatásával, továbbképzéseivel, a kórustalálkozók zsűrizésével, szakmai előadásokkal, a felvidéki együttesek magyarországi fellépéseinek támogatásával, segítségével. Még szorosabbá vált az együttműködés, mióta Kertész Attila a Magyar Kodály Társaság elnöki tisztét is betölti. Pécsi kórusaival (Bartók Béla Leánykar, Kodály Zoltán Ifjúsági Vegyeskar, Mecsek Kórus) és korábban a dombóvári Kapos Kórusal Mátyusföld szinte valamennyi városában, községében adtak önálló koncertet, élvezték a helyiek vendégszeretetét, kedvességét. Repertoárjukon a kiemelkedő „klasszikus szerzők” – Bartók, Kodály, Bárdos- és a későbbi generáció kiválóságai, – Karai, Kocsár, Szokolay, Orbán, Ligeti, Tillai-művei szerepeltek. Külön érdeme ezeknek a kirándulásoknak, hogy a magyarországi fiatalok megismerkedtek a felvidéki magyarokkal, életmódjukkal, felfogásukkal, mindazzal, amit iskolai és családi neveletésük elmulasztott megtenni. A Fábry Zoltán-díjat Bárdos Gyula, a Csemadok országos elnöke adta át Kertész Attilának.

Két nappal korábban az a megtiszteltetés érte a Tanár urat, hogy a horvátországi Kopácson vehette át több évtizedes kiemelkedő zenepedagógiai, karnagy és kultúra-közvetítő tevékenységéért a Pécs-Baranyai Kulturális Szövetség és a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány Díszoklevelét.

Márky Gabriella

ÉNEKKAROK ÜNNEPE KAPOSVÁRON

Részlet Kerekesné Pytel Anna megnyitó beszédéből

1987-ben kezdtük el szervezni a felnőtt kórustalálkozókat, 34 évvel ezelőtt, majd 1997-ben, 24 éve kapta az Éneklő Pannónia nevet. Ez idő alatt az országból sok-sok kórus volt a vendégünk és hallhattunk gyönyörű, emlékeztető koncerteket.

Vannak visszatérő barátaink, kórusok, akik már nem először jönnek Kaposvárra, hogy együtt énekeljünk.

A kórustalálkozót azzal a céllal kezdtük el szervezni, hogy a régi dalostalálkozók folytatásaként adjunk lehetőséget az amatőr kórusoknak találkozásra, szakmai tapasztalatszerzésre.

Célunk az is, hogy azok a kórusok, akik nehezebb körülmények között énekelnek, kapjanak lehetőséget másokat meghallgatni, előre mozdulni azzal, hogy felkészülnek a kórustalálkozóra, de ismerjenek meg olyan kórusokat is, akik magasabb mércét, minősítést is vállalnak.

A legnagyobb nyereség a szép kórusművek megtanulása, a kórustalálkozókra készülési izgalma, tapasztalatszerzés és a sok-sok barát, zeneszerető kórustaggal találkozás. A kórusok összetartása, közös találkozók szervezése.

A járvány miatti kényszerszünet után most végre sikerült ismét találkozoznunk.

A kórustalálkozóinkat eddig mindig egy-egy zeneszerzőre, karnagyra emlékezve szerveztük. Mai koncertünkön azoknak a kórustagoknak az emlékére énekelünk, akik a járvány miatt már nem énekelhetnek kórusainkban.

A Zenekedvelők Kórusának lelkes kórustagja volt Schenk Andrásné, aki kislány korától 75 éves koráig énekelt kórusokban, és hangjával, lelkes kórustagként példát mutatott fiatalnak, idősnek, az életében megélt éneklés szeretetével erőt ad most is minden kórustagunknak.

Írások a résztvevő kórusvezetőktől:

Naszladi Judit, a Szekszárdi Gárdonyi Zoltán Református Együttes karnagya

Az Éneklő Pannónia Kórustalálkozót 14. alkalommal rendezték meg október 16-án Kaposváron az evangélikus templomban. A rendezvény megálmodója, főszerzője Dr. Kerekesné Pytel Anna tanárnő, karnagy.

Nevét mindenki ismeri. Személyét megbecsülés és tisztelet övezi. Szeretettel, alázattal végzett munkája nyomán a kórustalálkozó népszerűsége a kezdetek óta töretlen. A szervezőmunkát a nevével

fémjelzett Zenekedvelők Egyesülete végzi. A visszatérő vendégek mellett új énekkarok is kapnak bemutatkozási lehetőséget.

Ebben az évben a Siklói Tenkes Vegyeskar (Kunváriné Okos Ilona), a Keszthelyi Helikon Kórus (Kendeh Gusztávné), a Szigetvári Tinódi Vegyeskar (Vucskics Anett), a Szekszárdi Gárdonyi Zoltán Református Együttes (Naszladi Judit) és a házigazda, Kaposvári Zenekedvelők Kórusa (Dr. Kerekesné Pytel Anna) vett részt.

Az Éneklő Pannónia Kórusfesztivál kiváló lehetőséget biztosít az amatőr kórusmozgalomban aktív szerepet vállaló kiemelkedő énekkarok bemutatkozására, illetve az egymástól való tanulásra. A templomi hangverseny zárásaként a meghívott énekkarok összkari előadásában két mű hangzott el.

A jól szervezett ünnepi találkozót baráti hangulatú, énekes vacsora zárta.

Kunváriné Okos Ilona: Gondolatok az „Éneklő Pannónia” kórustalálkozó kapcsán.

Kaposvárnak és Pécsnek évtizedek óta szoros zenei kapcsolata van.

Kezdődött a gyerekkórusok, a Kaposvári Kodály Iskola (Dr. Kerekesné Pytel Anna), valamint, a Pécsi Mátyás Király Általános Iskola (Kunváriné Okos Ilona) számos örömteli találkozásával. Éneklő Ifjúság, Nemzetközi Ifjúsági Zenei Fesztivál, Kicsinyek kórusának találkozója. Ez a kapcsolat tovább fejlődött, ma már a felnőtt kórusaink is találkoznak az „Éneklő Pannónia”, valamint más kórusfesztiválok (Siklós, Komló, Szigetvár, Pécsvárad, Baja, Keszthely) keretein belül.

A kóruséneklés közösséget ad, előbb csak városon belül, majd közösséget ad városok kórusai között is. Ismerjük egymást, részt veszünk egymás ünnepein, örülünk egymás sikereinek, bánatának.

Az Éneklő Pannónia egy nagyszerű elképzelés, ötlet volt. Ennek kapcsán boldogan várjuk, hogy évenként újra találkozassunk Kaposvár egy-egy szép templomában.

Köszönjük Dr. Kerekesné Pytel Annának!

A hangverseny során egy-egy kórus önállóan is megszólal, majd egy összkarban összeforrvan, egyesülve, átéljük a közös éneklés szépségét.

Egy ünnepi találkozás egyben továbbképzés is. Sokszor találkozunk a kórusok műsorában olyan művekkel, amit mi is szívesen megtanítanánk. Nagy örömmel kapjuk, és adjuk a művek kottáját más kórusok karnagyainak. A koncert után, fehér asztalnál folytatjuk a beszélgetést, éneklést. Remélem, ezek a szép találkozások tovább folytatódhatnak, és Kaposváron minden évben találkozhatunk egymással.

Kendeh Gusztávné kórusvezető gondolatai a kórustalálkozóról:

A keszthelyi HELIKON KÓRUS számára mindig nagy megtiszteltetés, ha meghívást kap a kaposvári Éneklő Pannónia Fesztiválra. Ezek az évenkénti alkalmak folytatói a 70-es, 80-as évek dalostalálkozóinak, mindig csodálatos élményt jelentenek számunkra.

Többnyire 6-7 kórus vesz részt a találkozókon, 15 – 20 percet énekelünk, szép, tágas termekben meghallgathatjuk egymás énekét az oldott, jó hangulatú, magas színvonalú hangversenyeken. Én különösen nagyra értékelem a koncerteket záró elmaradhatatlan ÖSSZKARI MŰVEKET! Felejthetetlen élmény 150-200 dalos közös éneke!

A Fesztiválon résztvevő kórusokat legtöbbször kiváló kórusszakemberekből álló zsűri is meghallgatja, akiknek véleménye, tanácsai nagy segítséget jelentenek a karnagyoknak. (Erre manapság egyre kevesebb lehetősége van az amatőr együtteseknek.)

Az Éneklő Pannónia Fesztiválok „lelke” Dr. Kerekesné Pytel Anna tanárnő. Ő és kórusának tagjai gondoskodnak arról, hogy az énekesek jól érezzék magukat: táncházat szerveztek nekünk, remek közös éneklést... Ani

karnagy asszony, és a Kaposvári Zenekedvelők Kórusának tagjai nemcsak kiváló szervezők de VARÁZSLÓK IS! Rengeteg munkával, pályázati támogatással és KÓTA-segítséggel „varázsolják elő” a sok pénzt, melyből bőséges, és finom vacsorát kap mindig minden kórustag!

A keszthelyi Helikon Kórus már 6 alkalommal vehetett részt a fesztiválon. Köszönjük, hogy meghívást kaptunk, hogy barátságokra lelhettünk, és részünk lehetett a sok szép zenei élményben, melyet az Éneklő Pannónia Fesztivál nyújtott!

Vucskics Anett, a Tinódi Vegyeskar karnagya:

A meghívásnak mindig igyekszünk eleget tenni, 5 alkalommal vettünk részt az Éneklő Pannónia Kórustalálkozón. Dél-Dunántúl kórusai Ani néni kiváló szervező munkájának köszönhetően évről-évre lehetőséget kapnak a találkozásra, bemutatkozásra. A rendszerint nagyszabású kórusrendezvényeken előfordult, hogy 10 kórossal is együtt énekelhettünk.

A Tinódi Vegyeskar mindig nagy örömmel készül a találkozókra, az összkari művek megszólaltatására. Ez alkalommal Azzaiolo, Hassler, Csajkovszkij, Petrovics Emil, Berkesi Sándor műveiből állítottuk össze műsorunkat. Egy kórustalálkozó mindig szakmai megmérettetés is, mérföldkő a kórus életében. Nagyon fontos a karnagyújság visszajelzése, illetve a szakmai zsűri értékelése is. Külön öröm, hogy a szereplés után rendszerint egy baráti vacsorára is sor kerül.

A mindannyiunk számára nehéz időszakok után valóban Ünnepe volt a kórustalálkozó. Ünnepe annak, hogy újra együtt lelhettünk, hogy újra találkozhattunk a közönséggel, hogy újra együtt énekelhettünk. Köszönjük a szervezést a Kaposvári Zenekedvelők Kórusának, reméljük hamarosan újra találkozunk.

Kerekesné Pytel Anna

~ FELHÍVÁS ~

Tisztelettel kérjük Barátainkat és Pártolóinkat, hogy támogassák a KÓTA kulturális munkáját személyi jövedelemadójuk 1%-ával! Köszönjük!

Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége - KÓTA Adószám: 19660372-1-41

SZŐNYI ERZSÉBET EMLÉKEST

Erzsébet-napi megemlékezés és könyvbemutató a Régi Zeneakadémián, 2021. november 19-én

Rendhagyó Erzsébet-napi megemlékezés és ünnepi koncert került megrendezésre Szőnyi Erzsébet halálának kétéves évfordulójához közeledve 2021. november 19-én a Régi Zeneakadémia Kamaratermében. Az Alma Materben idéztük fel Szőnyi Erzsébet, az egykori Kodály-tanítvány, tanár, tanszékvezető professzor, a Nemzet Művésze emlékét. A bensőséges hangulatú eseményen Dr. Márkusné Natter-Nád Klára 2020-ban megjelent, Szőnyi Erzsébet emlékére című emlékkönyvét mutatta be a közönségnek, és ehhez kapcsolódva a Tanárnő művei hangzottak el ünnepi koncert keretében. A programra a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem és a Magyar Kodály Társaság megrendezésében került sor. A szervezési feladatokért kiemelt köszönet illeti Kertész Attilát, a Magyar Kodály Társaság elnökét.

Bevezetőként Szőnyi Erzsébet: Kedves című dala (Kosztolányi Dezső versére) csendült fel Ortan Vivienne, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem magánének szakos hallgatója és Nagy Márta zongoraművész előadásában. „Az írott szó erejével” – volt a mottója annak az elszánt törekvésnek, amely Szőnyi Erzsébet 2019. december 28-án bekövetkezett halála után elindította a méltó megemlékezést, majd egy év elteltével kézbe vehetővé vált az Emlékkönyv. A kötet 85 emlékező írást tartalmaz 7 fejezetben a Tanárnő, a Zeneszerző, a Közéleti személyiség és a Zene Nagyasszonyának főbb szerepére és hivatására bontva. A Szőnyi Erzsébet emlékére című kötet 2020 decemberében a Magyar Kodály Társaság és a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek szövetsége – a KÓTA – kiadásában, valamint a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával jelent meg. A keményborítású, 368 oldalas, szakmai- és családi fotókkal, dokumentumokkal, kottaképekkel illusztrált színes könyv létrejöttéért elismerés illeti Köteles György lektort, valamint Dobó Nándort a technikai- képszerkesztői munkálatokért. Az emlékkönyv megalkotásáért és a szerteágazó szervezői feladatokért hálás köszönet Márkusné Natter-Nád Klárának!

A szerző-szerkesztő asszony a közönséggel szemben, a színpadon helyet foglalva osztotta meg gondolatait Szőnyi Tanárnővel kapcsolatos személyes élményeiről és a kötet megszületéséről. Az egykori tanítvány, majd munkatárs és jóbarát elbeszéléséből a közönség részletesen megismerhette a Tanárnő életpályáját, kronológikus sorrendben haladva a gazdag életmű mentén. Elhangzottak érdekes történetek Szőnyi és Kodály Zoltán kapcsolatáról, a Zeneakadémián eltöltött évtizedekről, a párizsi évekről és az első kompozíciókról, a zenepedagógiai munkákról és írásokról, a zeneszerzői ambíciókról és művekről, a közéleti tevékenységekről és tisztségekről, valamint a nemzetközi pályafutásról. Beszélt arról a lelkes szakmai megmozdulásról, melynek köszönhetően a Tanárnő emléke az „Oral History” szintjéről az „írott szó” szintjére emelkedhetett. Mivel a kötet ötletének megszületése sajnálatos módon éppen a COVID-19 járvány kezdetével egybeesett, a személyes találkozások helyett internetes és telefonos kapcsolatok segítettek az íráskor létrejöttét.

Az elbeszélés négy részletben hangzott el, közben felcsendült Szőnyi Erzsébet egy-egy kompozíciója. Az első rész az ifúságról, a tanulmányokról, a Szilágyi Erzsébet Gimnáziumban és a Zeneakadémián eltöltött időszakról, valamint a kiváló tanárokról szólt. Majd a Párizsban töltött esztendőről, ahol már megmutatkoztak a zeneszerzői oroszlánkörmök. Ennek egyik remek példája hangzott el egy korai zongoramű bemutatásával, Nagy Márta zongoraművész előadásában:

Szőnyi Erzsébet: Színek – Szvit zongorára: lila, sárga, ezüst, pepita, szürke, fekete.

Az elbeszélés következő részét a tanári pálya kialakulása, a legendás szolfézs tanári munkásság és tanítványokkal való kapcsolat foglalta magában. Zeneszerzői tevékenységének kezdete is ekkor került megemlézésre. Az irodalom egész életében fontos szerepet töltött be, kórusműveit és dalait a költészet gyöngyszemeire komponálta. Ennek egyik szép példája csendült fel Ortan Vivienne átélt előadásában és jól artikulált szövegmondásában, Nagy Márta közreműködésével:

Szőnyi Erzsébet: Sappho szerelmes éneke (Ady Endre versére, 1946)

A koncerten eredetileg elhangzottak volna részletek a Makrancos királylány című gyermekoperából, az Opera Gyermekkórusa közreműködésével, de sajnos a járvány-helyzet miatt a kórus nem léphetett fel.

Az előadás harmadik részében Szőnyi Erzsébet közéleti tevékenysége került szóba, ami már a nemzetközi kapcsolatokkal áll összefüggésben. Itt érvényesült valójában a minden iránt érdeklődő sokoldalú tevékenysége, helyzetfelismerése, diplomáciai érzéke, egyenes tartása. Mindez nagy jelentőséggel bírt, hogy zenei nevelésünk a nemzetközi érdeklődés középpontjába került. A Tanárnő elbeszéléseiben gyakran emlegette ezeket az eseményeket, a könyvben több emlékezés szól erről. Sok neves tengeren túli szakember, akik nagy tisztelői voltak a Profesz-szor Asszonynak emlékeznek a kiváló magyar tapasztalatokra. A készülő könyv hírére, messze távolból azonnal küldték írásait. Ezután két késői zongoramű szólalt meg:

Szőnyi Erzsébet: Walzer für Barbara (2005) és Walzer für Isolda (2004).

A zongoraművek nagyszerű, virtuóz és elmélyült előadásban hangzottak el Nagy Márta zongoraművész játékában, aki avatott tolmácsolója Szőnyi Erzsébet műveinek. Az előadás befejező részében említésre került, hogy Nagy Márta egyik leggyakrabban előadott műve a Sárkányfogak című kompozíció, mely egészen egyedülálló alkotás: Szepesi Attila 200 négysoros verset tartalmazó kötetéhez Gerzson Pál készített rajzokat, melyből a Szerző 52 miniatűr választott és zongoradarabokat komponált hozzá. Ennek nyilvános bemutatója 2011-ben Debrecenben, a Bárdos Szimpóziumon volt, ahol 29 miniatűr zongoradarab szólalt meg, Szőnyi Erzsébet versmondásával kísérve.

A könyv utolsó fejezetét felelevenítve azok a születésnapi hangversenyek, szerzői estek, Erzsébet-napok emlékei kerültek megemlézésre, melyek a Zeneakadémián, a Régi Zeneakadémián, a Kodály Múzeumban, és még nagyon sok helyszínen az egész ország területén lettek megtartva. Külön kiemelte az előadó, hogy sokan jelen voltunk az utolsó, 95. születésnapon a Pesti Vigadóban, ahol Vigh Andrea Rektor Asszony és Kertész Attila Elnök úr köszöntője is elhangzott, és ezért most külön köszönetet mondunk, hogy közreműködésükkel feleleveníthetjük azokat a szép eseményeket. Ezt a jelenlévők is nagy tapssal jutalmazták.

A műsor befejezéséként Szőnyi Erzsébet párizsi tartózkodása idején komponált egyik jelentős műve csendült fel:

Öt magyar népdal hegedűre és zongorára, Novák Zita hegedű-, és Nagy Márta zongoraművész előadásában.

Végül záróbeszédet mondott Kertész Attila, a Magyar Kodály Társaság elnöke. Nagy tisztelettel emlékezett meg Szőnyi Erzsébetéről, a Nemzetközi Kodály Társaság és a Magyar Kodály Társaság alapító tagjáról, ez utóbbinak társelnökről, aki elnöke és élete végéig aktív tiszteletbeli társelnöke volt a Társaságnak. Az Elnök Úr az ünnepi könyvbemutató végén virágcsokorral és emléklappal köszöntö meg a műsor résztvevőinek közreműködését, amit a közönség hosszan tartó tapssal méltatott.

Köszönet illeti a szervezőket és a művészeket az Erzsébet-napi különleges élményekért és a méltó megemlékezésért.

Szászay Zsuzsa
2022. január 24.

A KOLOZSVÁRI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM ÉNEKKARÁRÓL ÉS DR. SZÉKELY ÁRPÁD KARNAGYRÓL

A Kolozsvári Református Kollégium 30 éves évfordulója alkalmával elbeszélgettem dr. Székely Árpád igazgató – karnaggal és arra kértem válaszoljon néhány kérdésemre, összefoglalva a Kollégium énekkarának eddigi tevékenységét. Tisztelt igazgató úr:

1. Több alkalommal, amikor a tevékenységéről beszélt, inkább karnagyként mutatkozott be. Azt szeretném kérdezni, hogy mikor szerette meg ezt a tevékenységet és mikor kezdett el kórusokkal foglalkozni?

Másodikos koromban kerültem a Kolozsvári Zene Líceumba, amely az egykori Református Kollégiumtól nem messze, a belvárosi Ferences-kolostorban működött. Már középiskolás koromban kedveltem a karvezetést. Tisztelt és szeretett volt tanárunk, Guttman Misi bácsi, nagyon komolyan vette a kórusmunkát.

Az egyetemi évek alatt több kórusal is foglalkoztam, így a Gyógyszeré-

szeti Egyetem leánykórusával, az Emil Racoviță Líceum gyermekkórusával, a Közgazdasági Egyetem vegyeskarával, de énekeltem is több énekkarban, így a Zenekonzervatórium kórusában, a Diákművelődési ház Intermezzo kórusában, az Antifónia kamarakórusban, amellyel több külföldi versenyen is részt vettünk sikeresen.

1982-ben végeztem a Kolozsvári Gheorghe Dima Zenekonzervatóriumban és a Petrozsényi zeneiskolába kaptam kihelyezést. Itt fúvós hangszereket: oboát, klarinétet és fuvalát tanítottam, de voltak zeneelmélet és zenetörténelem óráim is.

A Petrozsényi zeneiskolában dolgoztam 1982 és 1990 között, és bár többször el szerettem volna jönni sikeres versenyvizsgák után Temesvárra, Brassóba vagy Kolozsvárra, soha nem engedélyezték, mert a Zsil völgye zárt területnek számított.

A kolozsvári zeneakadémia után Petrozsény számomra nagyon jó műhely volt, hiszen ott öt, legkülönbözőbb féle énekkarom volt, és mindegyikkel szép eredményeket értünk el: az 1-es iskola gyermekkórusa, a tanügyi szakszervezet női kórusa, a Közgazdasági Líceum lánykórusa, a Petrillai Bánya férfikara és a Bányamérnöki Egyetem férfikara. A kórusaimmal részt vettem az akkor megrendezett versenyeken és több értékes díjat is szereztünk.

2. 1990-ben újraindították a Kolozsvári Református Kollégiumot, ahova átjött a Zsilvölgyéből. Mikor és hogyan szervezte meg a Kollégium énekkarát?

Amikor 1990 tavaszán tudomást szereztem arról, hogy dr. Csiha Kálmán, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke újra szeretné indítani a nagy múltú Kolozsvári Református Kollégiumot, rögtön jelentkeztem. Tudom, hogy több jelentkező is volt, de végül én kaptam meg az állást.

A Kollégium újraindulása óta én, mint zenetanár, folyamatosan tanítottam egyházi énekeinket, mert felfogásom szerint egy magyar református hívőnek legkézenfekvőbb aktív részvétele az Istentiszteleti szertartásban a szép éneklés.

Az első héten már megszerveztem a kórust, kihallgattam a diákokat és hozzáálltunk a munkához. Kezdetől fontos szerepet szántam a zeneoktatásnak, mindig is szívügyem volt a kórusmuzsika. Igyekeztem jó zenetanár, jó pedagógus, jó kórusvezető lenni. Eldöntöttem, hogy a kollégiumnak is lesz egy jó énekkara. Ez nem akármilyen

kihívást jelentett számomra, hiszen itt, Kolozsváron, komoly zenei élet zajlott. De Isten megsegített, s kialakult egy nagyon jó énekkar, amely harminc éven át remekül működött. Nem volt könnyű munka, hiszen iskolai kórus lévén folytonos az újrakezdés. Minden évben elbúcsúztattam egy kamarakórust, harminc-negyven fiatal.

Mivel zeneesztétikából doktoráltam, ez is nagyon sokat segített abban, hogy fejlesszem az énekhangot és a legjobbat kihozzam a mindenkori kórustagokból. Büszke vagyok arra, hogy nem egy esetben olyan hangok kerültek ki innen, akik ma a világ nagy színpadjain énekelnek. Innen indultak, és többen szép karriert tudhatnak magukénak.

De nemcsak az énekeseknek, hanem a lelkészeknek, a vallástanároknak, a pedagógusoknak, a színészeknek is kell tudni énekelni. Mindig azt mondtam a diákjaimnak, soha nem lehet tudni, hogy az élet hova sodorja őket, és mikor használhatják fel majd ezt a tudást. Kodálnak igaza volt: a zenei hallást lehet fejleszteni. Ennek a függvényében dolgoztam, és az eredmény elsősorban azon diákok számára jelenthet életre szóló élményt, akikben sikerült legyőznem az önbizalomhiányt, hogy érdemes és kell is énekelni.

A sok próbának meglett az eredménye, mert 1992 májusában az Egyesült Államokbeli és Kanadai Református Egyház meghívta a kórust egy 25 fellépésből álló körútra. De amerikai utunk meghatározta a kollégium későbbi létét is, hiszen az ottani magyar közösség hosszú éveken át küldött és küld a mai napig pénzdíjakat, ösztöndíjakat az iskolának és a diákoknak. Ennek a kapcsolatnak köszönhető az is, hogy az Amerikai Magyar Koalíció kemény lobbít folytatott a washingtoni szenátusban, hogy visszakaphassuk a kollégium Farkas utcai épületét. 2002-ben ez meg is valósult.

2. Hol lépett fel a tanár úr a kórossal az évek során?

A legemlékezetesebb az volt, amikor a Romániai Középiskolák Országos Kórusversenyén, Bukarestben, egy magyar iskolakórus számára elérhető legmagasabb díjazást, a második helyet értük el. De így volt ez nagyon sokszor, mert két évenként szervezték meg az országos kórusolimpiát, amelyen minden alkalommal részt vettünk.

Az énekkar az 1992, 1994, 1997, 1999, 2002, 2004, 2005, 2007, 2011, 2016, 2019-es években fellépett az Egyesült Államokban, Kanadában, Németországban, Hollandiában, Szlovákiában és Magyarországon. Gyakran látogattunk meg erdélyi gyülekezeteket, szívesen mentünk szórványvidékre, dallal és zsoltárral népszerűsítettük a kollégiumot. Több alkalommal sikerült megszervezni a Romániai Magyar Középiskolai Kórustalálkozót is, amelynek a Magyar Opera adott helyet.

Az igazi eredmény mégis a fennállás óta megtartott közel ezer önálló hangverseny. Legyen mindezekért hála Istennek.

3. Milyen díjakat szerzett a kórus?

Be kell vallanom, hogy nem hajtott soha az a tény, hogy díjakat kapjunk. Az énekkari munka számomra a közösségi nevelést, a zene világába való bekapcsolását az ifjúságnak és a hitbeli erősítést jelentette. Igaz ugyan, hogy nem hagytunk ki egy lehetőséget sem, amin részt lehetett venni. Nagy öröm volt országos díjakat szerezni, de egy jól sikerült karácsonyi koncert vagy gyülekezeti bizonyoságtétel mindig csodálatos élmény volt.

Részt vettünk kórusolimpiákon is a 2007, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017 és 2019-es években, ahol a megyei és a területi versenyeken I. helyezéseket, az országos szakaszon II. helyezéseket értünk el.

2019-ben a Debrecenben megrendezett minősítési hangversenyen **Arany Diplomát és Országos Dicsérő Oklevelet** kaptunk.

A Romániai Magyar Dalosszövetség részéről is több kitüntetést kaptunk. A legjelentősebb a **Hangversenykórus** cím volt.

2020 februárjában egy online versenyre is bejelentkeztünk, amelyen országos I. díjat nyertünk.

Sajnos a vírus tönkretette az utolsó két évet. Megakadályozta a szépen fejlődő és ívelő tevékenységünket. Reméljük, az Úr megsegít, és majd folytatni tudjuk.

Köszönöm a tanár úrnak, igazgató-karnagy úrnak, a kimerítő válaszokat és kívánom, hogy az énekkar még sokáig betölthesse felvállalt hivatását.

Dr. Gergely Zoltán

Népzenekutató, a Kolozsvári Református Kollégium zenetanára

ZeneSzó 2021 – XXXI. évfolyam cikkjegyzék

Antal Gusztávné Egyházzenei kórustalálkozó és minősítő verseny	14/10	Horváthné Kemény Tünde XIII. Ikva-parti dalostalálkozó	17/6
Berkesi Sándor 125 éve született az iskolai énektanítás atyja, Ádám Jenő	4-5-6/10	Hraschek Katalin Szőnyi Erzsébet emlékére – Könyvismertető Születésnap köszöntő (Fazekas Pálné 90 éves)	3-4-5-6-7/2 9-10-11/2
Baráth Yvette 30 éves a Farkas Ferenc Énekegyüttes	15-17/10	Jakab Árpád 100 éves a Sepsiszentgyörgyi Magyar Férfidallárda	11-12-13-14/6
Blazsek Andrea Szokolay Sándor 90	8-9/2	Kanyárné Grünvald Petra Új jövőkép, új lehetőségek Kocsár Miklós szellemében	12-13/9
Czeti Ádám 60 éves a Komlói Munkáskórus	16/8	Kempelen Tünde Elhunyt Zsigmond Balassa	2/10
Csákány Csilla dr. Kiváltság, ha énekelhetünk	8-9/10	Kertész Attila II. Tenkes Kórusfesztivál Andrásfalvy Tanár úr 90 éves In memoriam Dobos Lászlóné (1933-2021) Tillai Aurél az idei Tüke-díjas	10-11/6 9-10/7 17/2 11-12/4
Csákó Péter, Király Zoltán Pálincás Péter (1953-2020) – Búcsúunk	18/2	Király Zoltán, Csákó Péter Pálincás Péter (1953-2020)	18/2
Dombiné Kemény Erzsébet Zenei album Szőnyi Erzsébet emlékére Szegeden	14-15/9	Kiss Cecília Imádságos kórustalálkozó	6/6
Ember Csaba Méhes Imre emlékére	17/2	Kis Katalin Éneklő Magyarország Kórusfesztivál Egerben	13-14/7
Ercsey-Ravasz Ferenc Búcsú Terényi Edétől	16-17/2	Kovács Attila Elhunyt Dobos László karnagy	10-11/1
Etseyatse Andrea Örömmünnp – Énekel a győri ifjúság	3-4-5/7	Kovács Mária A ZeneSzó 2020. évi cikkjegyzéke	18-19/1
-FA- Búcsúunk Bartalus Ilonától		Köteles György Időutazás 1995-2020	11-12-13/2
Fehér Anikó 25. Nemzetközi Kodály Szimpózium – Katowice Boldogasszony köpenyén – Kovács Nóri dalai Ha bemegyek a Lehel Szállodába – CD ajánló Hopp hajnalig - a bukovinai székelyek muzsikája Lajosmizsei népdalok – Könyvajánló Pázsint – CD ajánló Rustico – CD ajánló Szomszédolás Vecsésen	7-8/6 11/1 18/3 18/4 19/9 15/6 17/4 16/6	Lebanov József dr. Hozzászólás a KÓTA sajtótájékoztatóján	6-7/4
Gerenday Ágnes 70 éves a Budapesti Lantos Kórus Édesapám, Gerenday Endre	3-4/9 6-7-8-9/3	Lengyel Erzsébet dr. Emlékének Buday Péter születésének 100. évfordulóján Térségi és Országos „Aranypáva” Népzenei Minősítő Hangverseny	10-11-12/9 14-15/7
Gergely Zoltán dr. Búcsú Almási Istvántól	9-10-11/3	Lévárdi Beáta Bach kórusfesztivál Bartók kórusfesztivál	9-10/10 11-12/10
Hadházi Andrásné Visszatükröződés a népzene ölelésében	19/8	Losonczy Katalin Megemlékezés Ugrin Gábor tanár úr sírjánál a Farkasréti temetőben	9-10-11/4

Lőfi Gellért Attila „Hangról hangra... Az ifjúsági kóruséneklésért”	12-13-14-15/4	Stanics Adrienn, Széki Éva, Marosi Gábor Dr. Kerekesné Pytel Anna	3-4-5/3
Márkusné Natter-Nád Klára Ádám Jenő emlékére Bárdos Lajos születésnapja Szőnyi Erzsébet emlékére c. könyvről Az utolsó levelezések Gerzanics Magdikával	11-12/7 17-18/7 9-10/1 13-14-15/3	Stirber Lajos Több, mint 30 éve működik a Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társasága	18-19/6
Márky Gabriella A Barcsi Bárdos Lajos Vegyeskar jubileumi koncertje	17-18/8	Stumpf Gábor Kórusfesztivál Sárospatakon	19/7
Marosi Gábor, Stanics Adrienn, Széki Éva Dr. Kerekesné Pytel Anna	3-4-5/3	Szabó Balázs dr. A Gárdonyi-család köszöntése Népénekből kórusmű(vek): az Ének Szent István királyhoz változatairól	8-9/4 3-22/5
mma.hu Balassa Sándor zeneszerző emlékére	2-3/5	Szarka Tamás Budapesti Lantos Kórus 70+	5-6/9
Mindszenty Zsuzsánna dr. A nép hangja a globális harmóniában – Katowice 2021. IKS Szimpózium Magyar Kórusok Napja Kecskeméten	12-13-14-15-16/8 13/10	Széki Éva, Marosi Gábor, Stanics Adrienn Dr. Kerekesné Pytel Anna	3-4-5/3
Mocskonyi Mirella Hangról Betűre – Rendhagyó konferenciák	15-16/2	Szesztay Zsuzsa A Magyar Művészeti Akadémia Zeneművészeti Tagozatának ünne- pi hangversenye kerek születésnaposok tiszteletére Ünnepi hangverseny „élő kórus-zenevel”	5-6/6 8-9-10/9
Moré Csaba Moré Csaba üzenete	3-4/10	Tillai Aurél A Pécsi Szeráfi Kórus hangversenye december 18-án a Ferences Templomban	17/10
Nagy Ernő „Pécsi úttörés” Tillai Aurél szerzői estje	3-4-5-6-7-8-9/8 6-7/10	Thormanné Husznay Mária „...Hallgatnak a múzsák”	13-14/2
Nagy Éva Vera A Marosszéki Kodály Zoltán Kóruscsalád 2020-as éve	16/1	Udvardyné Pásztor Ágnes Búcsú Reményi Károly karnagy-zenetanártól	11-12/3
Nagy Márta Angyalok és pásztorok – 30 éves a Magnificat Leánykar	6-7-8/9	Vajna Katalin 30 éves a Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Karnagyok Kamarakórusa A Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Felnőttkórusok XXX. Jubileumi Találkozója a Zenei Világnap tiszteletére	13-14-15-16/1 16-17/9
Naszladi Judit Protestáns napi hangverseny Szekszárdon	16-17/7	Vas Bence dr. Ünnepi beszéd	9-10-11/8
Papageno.hu Szőnyi Erzsébet emlékére – könyvbemutató a Pesti Vigadóban	16/4	*	
Pap Kinga Marjatta Beszámoló az Európai Kóruszövetség éves közgyűléséről	18-19/10	Cikkíró megjelölése nélküli írás A Magyar Kultúra Lovagja lett Zemlényi Katica karnagy A 2020-as év KÓTA Díjasai	2/1 4-5-6-7-8-9/1
Pribay Borbála A KÓTA sajtótájékoztatója KÓTA-díj átadó ünnepség Megújuló szakmai vezetés a KÓTA élén	3-4-5/4 3/1 3-4/6	Kitüntetések március 15. alkalmából Kitüntetések nemzeti ünnepünk és az államalapítás évfordulója alkalmából Magyar Kórusok Napja 2021 – felhívás Magyar Kórusok Napja 2021 – felhívás Magyar Kórusok Napja 2021 – felhívás Mindszenty Zsuzsánna kitüntetése	2/2 2/5 2/6 2/7 2/1
Rónaszékiné Keresztes Monika Hozzászólás a KÓTA sajtótájékoztatóján	5-6/4		2/8
Sándor Zoltán XXXI. Miskolci Nemzetközi Kamarakórus Fesztivál	8-9/6	Rozgonyi Éva Gregor József díjat kapott Sapszon Ferenc a Nemzet Művésze Új Orbán-kötet	2/3 2/3 17/3
Somogyváry Ákos Fiatalkorúak az Erkel Ferenc Társaság koncertjén Megpihent a Hymnusz Védőangyala	19/4 16/3	*	

Kovács Mária